

կողմից՝ Վ. Խորենին, յանուն Ղարաբաղի հայութեան՝ Գ. Բալայեանը, Ամերիկահայ դադութի կողմից՝ Ա. Միքայէլեանը, պետական ծառայողներին կողմից՝ Վ. Ահարոնեանը, Ուսուցչական Միութեան կողմից՝ Ա. Տէր-Թովմասեանը, Կանանց Միութեան կողմից՝ օր. Լ. Տէր-Սարգսեանը, Երևանի քաղաքային ինքնավարութեան կողմից՝ Մ. Մուսինեանը և ուրիշներ:

Առանձնապէս տպաւորիչ էր կաթուղիկոսի ճառը, որ անգլիական զինւորականների ներկայութեամբ հրաւէր էր կարդում հայ ժողովրդին «յոյս չընել օտարի վրա, որովհետև մեր ժողովրդի բարօրութիւնն ու յառաջադիմութիւնը մեզանից է կախուած բացառապէս: Այժմ, երբ Մասիսը մաղխիսի պէս քաշեց ու միացրեց հայութեան երկու հատուածները, երբ ստեղծեց Միացեալ Հայաստան, այժմ պէտք է լարենք մեր ազգային բոլոր կարողութիւնները՝ փրկելու և դաստիարակելու մեր ժողովուրդը ի փառս իր ազատ հայրենիքի»:

Վ. Գրմոյեանը Արևմտահայ Գործադիր Կոմիտէի կողմից կարգաց հետեւեալ յայտարարութիւնը. «Կանգնած մնալով Արևմտահայ Բ. Համագումարի ընդունած քաղաքական բանաձևի տեսակէտին վրա՝ Արևմտահայ Գործադիր Մարմինն իբրև Հայկական Հանրապետութեան սահմաններու մէջ ապրող արևմտահայերու ներկայացուցչական օրգան, լսելով կառավարութեան յայտարարութիւնը Հայաստանի միացման և անկախութեան մասին, սրտագին կողջունէ կառավարութեան կատարած աքթը և իր լիակատար պատրաստակամութիւնը կը յայտնէ Հայաստանի Խորհրդարանի և կառավարութեան մէջ իր գործօն մասնակցութիւնը բերել՝ իրագործելու Միացեալ Հայաստանի դադափարը և ամրապնդելու հայ ժողովրդի ազատութիւնն ու բարգաւաճումը»:

Ճառերից յետոյ կարգացեցին բազմաթիւ շնորհաւորական դրութիւններ ու հեռաղերներ Հայաստանի զանազան կողմերից և արտասահմանից: Շնորհաւորում էին Վրաստանի Սահմանադիր Ժողովն ու վարչապետը, Ազրբէջանի Խորհրդարանն ու կառավարութիւնը, Լեռնականները, Վրահայոց Ազգ. Խորհուրդը, Անդրկովկասեան Ասորական Ազգ. Խորհուրդը, երիտասարդ գրողներ Ստ. Զօրեանը, Մ. Մանուէլեանը, Լէյլին, և շատ ուրիշներ:

Ժողովը խորունկ լռութեան մէջ, յոտնկայս յարգեց Արամի յիշատակը և խանդավառ ոգևորութեամբ ցոյցեր արաւ հայկական բանակի ներկայացուցիչներ գօր. Նաղարբէղեանին, գօր. Փիրումեանին ու Դրօին:

Հանդէսը փակեց «Մեր Հայրենիք»-ով, որից յետոյ վարչապետը պաշտօնական անձերով շրջապատուած՝ դուրս եկաւ Խորհրդարանի պատըշգամբը և ժողովրդին ու զինւորութեան կարգաց Միացեալ Հայաստանի անկախութեան յայտարարութիւնը, որ ընդունեց որոտագին «կեցցէ»ներով և թնդանօթի 30 հարուածներով:

Ժողովուրդը մինչև ուշ գիշեր, չքերթներով, երաժշտութեամբ, երգ ու պարով տօնում էր օրւայ մեծ դէպքը:

Պանդավառ հանդիսաւորութիւններ տեղի ունեցան և Հայաստանի գաւառներում ու գաղութահայութեան մէջ: